

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2025, NUMMER 170

Datum	27 november 2025
Van	College B&W
Behandeld door	Alian de Jong, Jasper van Wijk, Rianne Steenbrink
E-mailadres	Alian.de.jong@utrecht.nl
Kenmerk	33006680
Beleidsveld	Onderwijs

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2025 nummer 170 van Maartje Vermeulen (GroenLinks), Anne Sasbrink (Partij voor de Dieren), David Bos (UtrechtNu), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Ruben Snijder (Student & Starter), Cees Bos (Stadsbelang) en Mahmut Sungur (Denk) van 16 oktober 2025 over Inclusief Onderwijs. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Welke stappen zet het college in samenwerking met onderwijspartners om te komen tot inclusief onderwijs in 2035? Hoe krijgt deze samenwerking op dit moment vorm?

Antwoord 1

Afspraken met onderwijspartners zijn vastgelegd in de UOA Werkagenda en met de jeugdhulppartners en sociale basispartners in de Nota jeugd. Afspraken rond (inclusievere) onderwijshuisvesting zijn vastgelegd in de Beleidsnota Onderwijshuisvesting. Met de stadstafel jeugd en onderwijs hebben we in Utrecht een unieke basis gelegd voor samenwerking tussen het hele onderwijsveld (van kinderopvang tot en met universiteit), de jeugdzorgpartners en de partners uit de sociale basis. Binnen de thema's van de UOA vormt inclusief onderwijs een rode draad. Het onderwijs en de samenwerkingsverbanden zijn primair verantwoordelijk voor passend onderwijs en de route naar inclusief onderwijs. De gemeente ondersteunt dit door de optimale randvoorwaarden te scheppen, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting, jeugdhulp of de sociale basis. Daarnaast neemt de gemeente deel aan bestuurlijke overleggen, de kernpartneraanpak en diverse werkgroepen die hiermee bezig zijn.

Vraag 2

OCW heeft een beleidsregel opgesteld zodat scholen en onderwijspartners al stappen kunnen zetten richten meer inclusief onderwijs en hiermee kunnen experimenteren. In het land zijn verschillende scholen hiermee bezig. Welke scholen/organisaties zijn in Utrecht bezig met de [Beleidsregel Inclusieve leeromgeving | Inclusief onderwijs | Rijksoverheid.nl](#)?

Antwoord 2

Binnen Utrecht maakt het Utrechts Stedelijk Gymnasium gebruik van deze beleidsregel waarbij er samen met VSO Berg en Bosch gekeken wordt naar een hybride manier van werken tussen VO en VSO waardoor de instroom in het VSO wordt beperkt en de terugstroom van VSO naar VO wordt bevorderd.

Daarnaast zijn er meer voorbeelden van samenwerking tussen regulier en speciaal en tussen zorgpartners en onderwijs. Soms met de beleidsregel als inspiratie, maar veel is al gestart voor deze beleidsregel er was. Voorbeelden hiervan noemen we ook bij vraag 3.

Vraag 3

In de raadsinformatiebijeenkomst vertelde Sofie Sergeant over het belang van inclusief onderwijs en hoe dit gerealiseerd zou kunnen worden. Dat deed ze de afgelopen jaren al vaker bij stedelijke netwerkbijeenkomsten van het samenwerkingsverband. Toch zien we vanuit de Utrechtse onderwijspartners nog weinig beweging en horen we ook de roep om juist meer scholen speciaal onderwijs te starten. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar? En/of worden deze gesprekken wel gevoerd? Kan het college ons hiervan op de hoogte brengen?

Antwoord 3

We herkennen niet dat het onderwijs in onze stad weinig aan inclusief onderwijs doet. De route naar inclusief onderwijs staat al geruime tijd hoog op de agenda bij zowel onderwijs en samenwerkingsverbanden die hier verantwoordelijk voor zijn, als bij de bredere stedelijke agenda voor jeugd en onderwijs, zie o.a. vraag 1. Hier zijn reeds mooie stappen gezet zoals de ontwikkeling van de speciale leerstromen in het speciaal onderwijs, de verbindingsgroepen in het reguliere primair onderwijs, de trajectvoorzieningen op de reguliere VO scholen, en de inzet van experts vanuit het OPDC binnen reguliere scholen zodat meer leerlingen daar onderwijs kunnen blijven volgen. We kijken met vertrouwen uit naar de verdere ontwikkelingen van de onderwijspartners en samenwerkingsverbanden op de route naar inclusief onderwijs en blijven met hen in gesprek over de cruciale randvoorwaarden hierbij. Thuisnabijheid van onderwijs is hierbij van belang en verklaart de vraag naar extra plekken in het (V)SO; momenteel moeten veel kinderen buiten Utrecht reizen om naar school te kunnen.

Vraag 4

Tijdens de raadinformatiebijeenkomst was ook het samenwerkingsverband PO aanwezig en zij presenteerden het ondersteuningsplan. Hierin leek de ontwikkeling richting inclusief onderwijs nog niet te zijn meegenomen, terwijl wij eerder de indruk hadden dat het samenwerkingsverband landelijk de afgelopen jaren een voortrekkersrol had.¹ We hoorden dat op dit moment het samenwerken van jeugd, zorg en onderwijs soms nog lastig is, als je kijkt naar de bekostiging. Hoe verhoudt dit tot de jeugdwet?² En welke rol kunnen scholen, de gemeente of misschien juist Sterk VO hierin nog pakken? Kan de kernpartneraanpak helpen om stappen te zetten richting inclusief onderwijs? En ziet het college daarnaast nog mogelijkheden om anders te financieren, anders te organiseren?

Antwoord 4

We herkennen niet dat samenwerking tussen jeugd, zorg en onderwijs in zijn algemeenheid lastig is. Binnen Utrecht hebben we een traditie van nauwe samenwerking tussen onderwijs- en jeugdhulp partners waar we trots op zijn. Ondanks dat de middelen binnen zowel de jeugdwet als het (passend) onderwijs beperkt zijn en de wetgeving maakt dat de inzet hiervan gescheiden dient te worden ingezet, houden we stevig vast aan deze nauwe samenwerking. Hierbij kiezen wij inderdaad voor anders organiseren. Concrete voorbeelden hiervan zijn de pilot Zorg in Onderwijstijd en de

¹ [NCOJ-Samenwerkingsverbanden-inclusiever-onderwijs-2024.pdf](#)

² [Jeugdwet en verbinding onderwijs en jeugdhulp | Nederlands Jeugdinstituut](#)

Kernpartneraanpak. Vraag 3 geeft antwoord op de vraag over de route naar inclusief onderwijs en de samenwerkingsverbanden.

Vraag 5

Op welke wijze hebben tussenvormen als Samen naar Schoolklassen en andere vormen van uitwisseling tussen speciaal- en regulier onderwijs een plek in ontwikkelingsfase richting inclusief onderwijs? Wordt hier ook samenwerkt met kinderopvang en jeugdzorg? Zij hebben hier al stappen gezet en in Utrecht kan juist de aandacht voor de pedagogische basis bij jeugd een voorbeeld zijn voor het onderwijs.³

Antwoord 5

We kennen vele tussenvormen in de stad zoals de kinderopvang plus groepen (voor kinderen die nog extra tijd nodig hebben om te bepalen of ze kunnen instromen in het (regulier) onderwijs), de Onderwijs Zorg Arrangementen op diverse speciaal onderwijs (SO) scholen (hier kunnen kinderen terecht die meer zorg nodig hebben dan op een SO school gebruikelijk is), verbindingsgroepen voor VE kinderen die als ze vier worden nog niet meteen in staat zijn in te stromen in het onderwijs, de Leerkracht op de fiets die onderwijs toevoegt voor kinderen op zorglocaties of de Trajectklassen op het voortgezet onderwijs waar leerlingen terecht kunnen die (tijdelijk) niet in staat zijn om in hun eigen klas het onderwijs te volgen. Waar dit relevant is, wordt samengewerkt met kinderopvang, met jeugdhulppartners en de partners in de sociale basis. De Utrechtse kernpartneraanpak speelt een belangrijke verbindende rol hierin.

Vraag 6

In de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA) wordt gesproken over 'Samen opgroeien door inclusief onderwijs'.⁴ Wat is hierop inmiddels gedaan? Welke stappen zijn er gezet op de drie pijlers: Het onderwijs-zorgcontinuüm (1), Sociale inclusie (2) en Pedagogisch-didactische inclusie (3)? Hoe wordt dit verder versterkt richt 2035?

Antwoord 6

We werken vanuit de 5 thema's aan kansengelijkheid en inclusie. Er zijn inmiddels op deze vijf thema's stappen gezet. Via de kwartaalbrieven Onderwijs informeren wij uw raad over de voortgang op deze thema's.

Vraag 7

In de Utrechtse onderwijsagenda staat bij actiepunt 16 dat er in 2025 een aanpak wordt gerealiseerd om onderwijs en onderwijshuisvesting inclusiever vorm te geven in samenwerking met een inclusiviteitspanel bestaande uit leerlingen, studenten en onderwijsprofessionals die vanuit hun eigen ervaringen meedenken. Vervolgens zouden er pilots komen op het gebied van inclusieve onderwijshuisvesting. Ze staan ook in de begroting, maar het is ons onduidelijk of er al concrete stappen zijn gezet. Kan het college aangeven hoe het er wat dit betreft nu voor staat?

Antwoord 7

Uw raad heeft gezorgd voor middelen voor twee pilots om schoolgebouwen aan te passen om inclusiever onderwijs te faciliteren binnen of rondom het gebouw. We denken hierbij aan aanpassingen in de inrichting, indeling of buitenruimte van schoolgebouwen. Wat een school zou kunnen inzetten is afhankelijk van de vraag die op deze school speelt rondom inclusief onderwijs.. Dat kan gaan om allerlei aanpassingen zoals kleinere werk/spreek ruimtes, akoestiek, een rechtstreeks vanaf het plein toegankelijk toilet etc. We werken momenteel aan een wegingskader voor de beoordeling van aanvragen voor de pilots inclusieve onderwijshuisvesting. Vanaf november delen we

³ [Van passend naar inclusief onderwijs bij WIJ de Venen | PO-Raad](#)

⁴ [UOA](#)

dit concept wegingskader met de onderwijspartners en een vertegenwoordiging van ouders en leerlingen om input op te halen.

Vraag 8

Naar aanleiding van de breed aangenomen motie 'Inclusief en Adaptief' en de commissiebehandeling van het onderwijshuisvestingsprogramma in maart 2025 was toegezegd ons op de hoogte te houden van de ontwikkelingen om te komen tot meer inclusieve onderwijshuisvesting. Wat is hiervan de stand van zaken?

Antwoord 8

We werken aan de ambities op het gebied van inclusieve onderwijshuisvesting op basis van de uitgangspunten in de beleidsnota onderwijshuisvesting. Dit betekent:

- Bij ieder nieuwbouw- of renovatieproject geven we bij de projectdefinitie aan of en op welke wijze in dit project rekening wordt gehouden met inclusief onderwijs (inclusief het huisvesten van niet-onderwijs kindpartners).*
- We realiseren in beginsel voor speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs geen standalone gebouwen meer, maar altijd in combinatie met een reguliere school. Zo kunnen professionals kennis met elkaar uitwisselen en komen kinderen in contact met elkaar. Op dit moment zijn we in gesprek met schoolbesturen en het samenwerkingsverband over eventuele uitbreiding van speciaal onderwijsplekken in de stad. In deze gesprekken passen we dit uitgangspunt als kader toe. Over deze afwegingen hebben wij uw raad geïnformeerd in de eerste [kwartaalbrief](#) van 2025.*
- We ontwikkelen een wegingskader inclusie om voorstellen voor de in de UOA afgesproken pilots op inclusie te kunnen beoordelen en daarmee in ieder geval twee pilots inclusie in het eerste vier jaar van het IHP onderwijs te realiseren. We werken momenteel aan dit wegingskader voor de pilots inclusieve onderwijshuisvesting. Vanaf november delen we een concept wegingskader met de onderwijspartners om input op te halen.*
- We onderzoeken of en onder welke voorwaarden we extra vierkante meters toevoegen aan een reguliere school ten behoeve van inclusiever onderwijs. De pilots inclusie en het wegingskader dat we hiervoor ontwikkelen kunnen richting en inzichten geven die we voor dit onderzoek kunnen gebruiken.*

Vraag 9

Inclusieve onderwijshuisvesting is de basis om kinderen samen naar school te laten gaan. Als we willen dat in 2035 inclusief onderwijs wordt aangeboden dan vraagt dat iets in het denken nu over hoe we schoolgebouwen neerzetten. Dit hebben we ook eerder bij het debat over het onderwijshuisvestingsprogramma aangegeven.⁵ Hoe komt dit terug in de verordening en in alle bouwplannen die momenteel worden gemaakt?

Antwoord 9

We actualiseren komend jaar de verordening huisvesting scholen en zorgen dat de nieuwe verordening aansluit bij de uitgangspunten uit de Beleidsnota Onderwijshuisvesting, ook die op het gebied van inclusie. Zoals ook hierboven genoemd, geven we bij ieder nieuwbouw- of renovatieproject bij de projectdefinitie aan of en op welke wijze in dit project rekening wordt gehouden met inclusief onderwijs (inclusief het huisvesten van niet-onderwijs kindpartners).

Vraag 10

Op welke wijze worden jongeren, ouders en organisaties als Iederin, Balans en Ouders en onderwijs betrokken? Zij maken zich namelijk zorgen omdat zij de indruk hebben dat Utrecht achterloopt. En

⁵ ["Het ideale inclusieve schoolgebouw is een gebouw waar je niks speciaals aan ziet" | PO-Raad](#)

juist jongeren die zijn uitgevallen en thuis zitten kunnen nieuwe inzichten geven. Wat doet de gemeente om de samenwerking structureel vorm te geven?⁶

Antwoord 10

Binnen de gemeente hebben we meerdere manieren om participatie van inwoners (van alle leeftijden) mogelijk te maken. Dit gaat via het programma Samen Stad Maken, maar ook worden voor bepaalde beleidsvoornemens GMR-en, kinderraden of leerlingenraden bevestigd. Er is een ouderpanel voor leerlingenvervoer. Ouders die actief zijn voor een van de genoemde organisaties kunnen deelnemen aan Samen Stad maken, maar we hebben niet specifiek met deze organisaties aparte afspraken.

Vraag 11

We zien dat er in steden als Amsterdam⁷ en Rotterdam gewerkt wordt om zorg en onderwijs meer samen te organiseren, expertise wordt uitgewisseld, en dat er juist ook wordt gekeken naar gezamenlijk huisvesten en tussenvormen.⁸ Op welke wijze wordt er samengewerkt met deze steden en wat kunnen we hiervan leren?

Antwoord 11

We wisselen regelmatig kennis en ervaring uit met de andere grote steden in G4 verband op het gebied van onderwijshuisvesting en overig onderwijsbeleid, ook zijn hierbij de samenwerkingsverbanden betrokken. Hierbij is ook aandacht voor de invulling van inclusie. De G4 ambtenaren weten elkaar goed te vinden stemmen regelmatig af over interessante ontwikkelingen binnen alle vier de gemeenten. Er is een gezamenlijke route naar inclusief onderwijs vastgesteld en er wordt gezamenlijk gewerkt aan bijvoorbeeld een lobby richting de rijksoverheid en politiek. Vanuit het G4 netwerk worden dit schooljaar werkbezoeken georganiseerd in alle vier de steden. In Den Haag heeft het eerste werkbezoek plaatsgevonden. In de komende maanden zullen de andere drie steden volgen met werkbezoeken aan goede praktijken.

Net zoals in de andere G4 steden draagt Utrecht bij met goede voorbeelden in onze stad. In vergelijking tot de andere steden zien we dat we in Utrecht een stevige basis hebben om onderwijs en zorg samen te organiseren.

Vraag 12

Utrecht is een mensenrechtenstad en Utrecht is afgelopen jaar bekroond als de hoofdstad op het gebied van inclusie en diversiteit.⁹ Dan zou je een voortrekkersrol verwachten op het gebied van inclusief onderwijs, toegankelijk vastgoed, inrichting van de openbare ruimte en begrijpelijke taal. Het inclusiever maken van Utrecht lijkt helaas nog steeds niet op alle afdelingen te landen, ondanks de trainingen die wel gestart zijn. Komt er een plan/planning om te zorgen dat onze ambities ook praktijk worden, zoals landelijk is afgesproken.¹⁰ En zou inclusief onderwijs -dat misschien het belangrijkste kritiekpunt was van het VN comité rechten van de mens- dan geen topprioriteit moeten zijn?¹¹

Antwoord 12

De kritiek van het VN-mensenrechtencomité richtte zich niet specifiek op Utrecht maar op Nederland als geheel. Veel van de kritiekpunten hangen samen met het onderwijssysteem zoals we dat in Nederland kennen, met gespecialiseerd onderwijs naast regulier onderwijs. En mede hierdoor dat er minder kennis van de rechten van kinderen met een handicap beschikbaar is in het (regulier) onderwijs. De zorgen van de VN over groeiende aantallen kinderen in het speciaal onderwijs, kinderen

⁶ [M144 Geef leerlingen en ouders een stem - U-reka Gemeente Utrecht](#)

⁷ [Inclusief onderwijs - openresearch.amsterdam](#); [Kleinschalig ondersteunend onderwijs | Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam](#); [Integraal huisvestingsplan 2024-2027.pdf](#)

⁸ [Meetladder inclusief onderwijs - IDEM Rotterdam](#); [Onderwijshuisvesting - Onderwijs010](#)

⁹ [Utrecht bekroond tot Europese hoofdstad van inclusie en diversiteit](#)

¹⁰ [Inclusie is geen keuze: onderwijs aan zet met werkagenda VN-verdrag Handicap | ECIO](#); voorstel L. Westerveld

¹¹ [Aanbevelingen van het VN-Comité op het eerste rapport over de implementatie van het VN-verdrag Handicap in Nederland; Inclusief onderwijs als kinderrecht](#)

op een wachtlijst hiervoor en kinderen met een vrijstelling 5 onder a, delen we en hier werken we aan. Door middel van het Integraal Huisvestingsprogramma zet Utrecht zich in om gebouwen inclusiever en toegankelijker te maken als er sprake is van nieuw- of herbouw. De ambities van het IHP hebben, binnen de financiële kaders die uw raad daarvoor heeft meegegeven, hoge prioriteit.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

- **Samenwerking Utrechts Stedelijk gymnasium en VSO Berg en Bosch**
Binnen Utrecht maakt het Utrechts Stedelijk Gymnasium gebruik van deze beleidsregel waarbij er samen met VSO Berg en Bosch gekeken wordt naar een hybride manier van werken tussen VO en VSO waardoor de instroom in het VSO wordt beperkt en de terugstroom van VSO naar VO wordt bevorderd.
 - **Speciale leerstromen in het speciaal onderwijs (regionale pilot Rafael)**
In de speciale leerstroomgroepen zitten 12 kinderen (A/B stroom) met 2 onderwijsprofessionals of 8 kinderen met twee onderwijsprofessionals (C/D stroom), ondersteund door zorgprofessionals. Het gaat om kinderen die zonder deze extra ondersteuning niet voldoende tot ontwikkeling zouden kunnen komen en die dankzij deze extra ondersteuning in staat zijn om op een school te zijn. Als de speciale leerstroom er niet zou zijn waren deze kinderen aangewezen op dagbesteding. De jeugdhulp die ingezet wordt binnen de pilot is drempelloos beschikbaar, waardoor de school niet hoeft te schakelen met lokale teams van ongeveer 20 gemeenten en er geen wachttijden en ingewikkelde aanvraagprocessen voor ouders zijn.
 - **Verbindingsgroepen**
Een vorm van verlangde VE voor kinderen die nog extra tijd nodig hebben om te bepalen of ze kunnen instromen in het (regulier) onderwijs.
 - **Trajectklassen voortgezet onderwijs**
Trajectvoorzieningen zijn bedoeld voor leerlingen met een complexe ondersteuningsbehoefte, zowel internaliserend als externaliserend. De leerlingen die gebruik maken van de trajectgroep hebben behoefte aan een tijdelijke (en gedeeltelijke) prikkelarmere omgeving en ondersteuning binnen hun eigen school. Het zorgt voor een lagere drempel voor leerlingen om naar school te (blijven) gaan en vergemakkelijkt de combinatie met reguliere lessen. Met een dergelijke in- en uitvoegstrook in de school kan er sneller worden ingespeeld op gesignaleerde ondersteuningsbehoeften. Dit wordt op 18 locaties uitgevoerd.
- Inzet expertise vanuit OPDC op reguliere scholen**
Deskundigen van het OPDC kunnen op vraag van een reguliere school meedenken over een geschikte aanpak van leerlingen die dreigen uit te vallen of die het moeilijk hebben op school en dit uiten door ingewikkeld gedrag (externaliserend of internaliserend gedrag)
- **Regionale Pilot zorg in onderwijstijd op Heuvelrugcollege**
Op VSO de heuvelrug loopt dezelfde regionale pilot als op de Rafael. Hier wordt het ingezet door drempelloze, schoolgerelateerde jeugdhulp in te zetten op school. Grotendeels collectief en waar nodig individueel.
 - **Kinderopvangplus**
Kinderen die meer nodig hebben aan begeleiding dan in de reguliere kinderopvang (of BSO) geboden kan worden kunnen terecht in een kinderopvang plus voorziening. Hier wordt de reguliere kinderopvang gecombineerd met jeugdhulp.

- **Onderwijs zorg arrangementen**

Voor kinderen die binnen het regulier of binnen het speciaal (basis) onderwijs meer dan de gebruikelijke ondersteuning nodig hebben, zijn er onderwijszorg arrangementen. Zorg wordt voor een deel op school gegeven en goed ingepast in de schooldag.

- **Leerkracht op de fiets**

De leerkrachten op de fiets gaan naar zorglocaties toe om daar met kinderen te werken aan onderwijsdoelen. Dit gaat dan om kinderen waarvoor op dat moment de zorg prioriteit heeft op onderwijs, maar die wel kunnen werken aan ontwikkeldoelen.

- **Voltijds HB onderwijs op drie reguliere scholen**

Op drie Utrechtse basisscholen zijn voltijds HB groepen gevestigd. Deze groepen zijn bedoeld voor kinderen waarvoor extra uitdaging in de eigen klas of extra uitdaging in de vorm van een binnenschoolse of bovenschoolse plusklas niet voldoende is.

- **Slechthorende en dove kinderen leerstroom op Kleine Dichter**

Basisschool de Kleine Dichter heeft een groep kinderen in huis die allemaal slechthorend of doof zijn maar wel in staat om onderwijs op een reguliere school te volgen. De school heeft een intensieve samenwerking met Auris. Doordat er een groep kinderen met dezelfde problematiek bij elkaar zit, heeft de school hier ook expertise op opgebouwd.

- **Pilot met Rustpunt op SBO Belle van Zuijlen**

De Belle van Zuijlen heeft de leerlingenpopulatie heel goed in beeld. Bij Een deel van hun kinderen is op gezette tijden van de dag sprake van uitbarstingen in gedrag. Omdat de kinderen goed gemonitord worden, kan voorspeld worden wanneer dit gebeurt bij welk kind. Hierdoor is de school in staat om deze kinderen op tijd te signaleren en hen aan te bieden op dat moment naar het zogenaamde rustpunt te gaan, begeleid door een social werker. Hierdoor is het mogelijk om kinderen binnen de school te houden die anders vanwege gedrag doorverwezen zouden moeten worden naar SO.

Dit lijstje is niet uitputtend, maar exemplarisch voor de voorbeelden in de stad. .

**GROEN
LINKS**
UTRECHT

Partij voor
de Dieren

student
starter&

**STADSBELANG
UTRECHT**

**UTR
ECHT
NU!**

**DENK
UTRECHT**

Schriftelijke vragen Inclusief onderwijs

16 oktober 2025

Inclusief onderwijs is onderwijs waarbij alle kinderen en jongeren naar een school dichtbij huis kunnen. Een school waar iedereen meetelt, meedoet en gelijkwaardig is en waar samen geleerd wordt.¹ Op landelijk niveau, maar ook via lerarenopleidingen worden er al stappen gezet om richting 2035 te komen tot inclusief onderwijs. Dit is niet alleen een wens van veel partijen, maar Nederland is op dit punt door de Verenigde Naties terecht gewezen omdat wij onvoldoende barrières wegnemen voor kinderen om naar school te kunnen gaan en onderwijs te volgen.²

Volgens VN-verdragen, zoals het Kinderrechtenverdrag en het Verdrag Handicap, is inclusief onderwijs een mensenrecht, waarbij alle kinderen, ook die met een handicap of andere behoeften, samen naar school gaan in de buurt. Het College voor de Rechten van de Mens benadrukt dat overheden verplicht zijn om het onderwijs inclusiever te maken, hoewel de praktijk soms nog achterblijft.

De fractie van GroenLinks heeft hier onder meer bij onderwijs en onderwijshuisvesting aandacht voor gevraagd en op 11 september 2025 organiseerden we een raadsinformatiebijeenkomst over Inclusief onderwijs. De informatie die we hier kregen stelde ons niet gerust en was reden om te komen tot de volgende vragen.

Vragen:

1. Welke stappen zet het college in samenwerking met onderwijspartners om te komen tot inclusief onderwijs in 2035? Hoe krijgt deze samenwerking op dit moment vorm?

2. OCW heeft een beleidsregel opgesteld zodat scholen en onderwijspartners al stappen kunnen zetten richting meer inclusief onderwijs en hiermee kunnen experimenteren. In het land zijn verschillende scholen hiermee bezig. Welke scholen/organisaties zijn in Utrecht bezig met de [Beleidsregel Inclusieve leeromgeving | Inclusief onderwijs | Rijksoverheid.nl](#)?

3. In de raadsinformatiebijeenkomst vertelde Sofie Sergeant over het belang van inclusief onderwijs en hoe dit gerealiseerd zou kunnen worden. Dat deed ze de afgelopen jaren al vaker bij stedelijke netwerkbijeenkomsten van het samenwerkingsverband. Toch zien we vanuit de Utrechtse onderwijspartners nog weinig beweging en horen we ook de roep om juist meer scholen speciaal onderwijs te starten. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar? En/of worden deze gesprekken wel gevoerd? Kan het college ons hiervan op de hoogte brengen?

4. Tijdens de raadinformatiebijeenkomst was ook het samenwerkingsverband PO aanwezig en zij presenteerden het ondersteuningsplan. Hierin leek de ontwikkeling richting inclusief onderwijs nog niet te zijn meegenomen, terwijl wij eerder de indruk hadden dat het samenwerkingsverband landelijk de afgelopen jaren een voortrekkersrol had.³ We hoorden dat op dit moment het samenwerken van jeugd, zorg en onderwijs soms nog lastig is, als je kijkt naar de bekostiging. Hoe verhoudt dit tot de jeugdwet?⁴ En welke rol kunnen scholen, de gemeente of misschien juist Sterk VO hierin nog pakken? Kan de kernpartneraanpak helpen om stappen te zetten richting inclusief onderwijs? En ziet het college daarnaast nog mogelijkheden om anders te financieren, anders te organiseren?

5. Op welke wijze hebben tussenvormen als Samen naar Schoolklassen en andere vormen van uitwisseling tussen speciaal- en regulier onderwijs een plek in ontwikkelingsfase richting inclusief onderwijs? Wordt hier ook samenwerkt met kinderopvang en jeugdzorg? Zij hebben hier al stappen gezet en in Utrecht kan juist de aandacht voor de pedagogische basis bij jeugd een voorbeeld zijn voor het onderwijs.⁵

6. In de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA) wordt gesproken over 'Samen opgroeien door inclusief onderwijs'.⁶ Wat is hierop inmiddels gedaan? Welke stappen zijn er gezet op de drie pijlers: Het onderwijs-zorgcontinuüm (1), Sociale inclusie (2) en Pedagogisch-didactische inclusie (3)? Hoe wordt dit verder versterkt richt 2035?

7. In de Utrechtse onderwijsagenda staat bij actiepunt 16 dat er in 2025 een aanpak wordt gerealiseerd om onderwijs en onderwijshuisvesting inclusiever vorm te geven in samenwerking met een inclusiviteitspanel bestaande uit leerlingen, studenten en onderwijsprofessionals die vanuit hun eigen ervaringen meedenken. Vervolgens zouden er pilots komen op het gebied van inclusieve onderwijshuisvesting. Ze staan ook in de begroting, maar het is ons onduidelijk of er al concrete stappen zijn gezet. Kan het college aangeven hoe het er wat dit betreft nu voor staat?

8. Naar aanleiding van de breed aangenomen motie ‘Inclusief en Adaptief’ en de commissiebehandeling van het onderwijshuisvestingsprogramma in maart 2025 was toegezegd ons op de hoogte te houden van de ontwikkelingen om te komen tot meer inclusieve onderwijshuisvesting. Wat is hiervan de stand van zaken?

9. Inclusieve onderwijshuisvesting is de basis om kinderen samen naar school te laten gaan. Als we willen dat in 2035 inclusief onderwijs wordt aangeboden dan vraagt dat iets in het denken nu over hoe we schoolgebouwen neerzetten. Dit hebben we ook eerder bij het debat over het onderwijshuisvestingsprogramma aangegeven.⁷ Hoe komt dit terug in de verordening en in alle bouwplannen die momenteel worden gemaakt?

10. Op welke wijze worden jongeren, ouders en organisaties als Iederin, Balans en Ouders en onderwijs betrokken? Zij maken zich namelijk zorgen omdat zij de indruk hebben dat Utrecht achterloopt. En juist jongeren die zijn uitgevallen en thuis zitten kunnen nieuwe inzichten geven. Wat doet de gemeente om de samenwerking structureel vorm te geven?⁸

11. We zien dat er in steden als Amsterdam⁹ en Rotterdam gewerkt wordt om zorg en onderwijs meer samen te organiseren, expertise wordt uitgewisseld, en dat er juist ook wordt gekeken naar gezamenlijk huisvesten en tussenvormen.¹⁰ Op welke wijze wordt er samengewerkt met deze steden en wat kunnen we hiervan leren?

12. Utrecht is een mensenrechtenstad en Utrecht is afgelopen jaar bekroond als de hoofdstad op het gebied van inclusie en diversiteit.¹¹ Dan zou je een voortrekkersrol verwachten op het gebied van inclusief onderwijs, toegankelijk vastgoed, inrichting van de openbare ruimte en begrijpelijke taal. Het inclusiever maken van Utrecht lijkt helaas nog steeds niet op alle afdelingen te landen, ondanks de trainingen die wel gestart zijn. Komt er een plan/planning om te zorgen dat onze ambities ook praktijk worden, zoals landelijk is afgesproken.¹²? En zou inclusief onderwijs -dat misschien het belangrijkste kritiekpunt was van het VN comité rechten van de mens- dan geen topprioriteit moeten zijn?¹³

Gesteld door:

- Maartje Vermeulen, GroenLinks
- Anne Sasbrink, Partij voor de Dieren
- David Bos, UtrechtNu
- Gert Dijkstra, EenUtrecht
- Ruben Snijder, Student & Starter
- Cees Bos, Stadsbelang
- Denk, Mahmut Sungur